„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у злату)
на годину 32 дин., на пола године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ЛИСТ целокупне српске народне слободоумне странке.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 33. У Новом Саду у уторак 28. фебруара 1889. ГОДИНА XXIV.

СРБИЈА И ЊЕЗИНА ВОЈСКА.

Сви, који познају стање у Србији, слажу се потпуно у томе, да краљ Милан није побегао од добра. Политичке и финансијске прилике, напредњаци су с благословом краљевим, толико заплели, да краљ Милан није више видео могућност да их размрси. Он је покушавао чак и то, да мачем и снагом пресече чвор, кад га већ расплести није могао, но да се поново лаћа тог посла, за то се осећао сувише слаб, а био је сувише паметан, да се изложи неуспеху.

Србија је данас у сваком погледу у врло незгодном положају. Треба ће много рада, великог пожртвовања и умења, па да се полако окрене на боље. У томе се не треба ни мало варати.

Намесништво је први свој поглед управило на худо стање државних финансија, оно увиђа, да се то стање понајпре мора довести у ред. С тога је сад већ нагласило штедњу, штедњу где год се може, а указало је прстом, да ће се код војске понајвише моћи уштедити.

Заиста занимљиво питање. Без новца се не може ништа постићи; — напредак је врло скупа роба. Но она убачена реч: „почети штедити код војске“, изазива на најозбиљније промишљење. Ми увиђамо, да онај новац, који се до сад трошио у Србији на војску, није ни из близу учинио од српске војске оно, што је требао учинити.

Кривица је донекле од самих политичних прилика, које су владале до сад. Краљ Милан се осећао слаб, несигуран у народу, и он није хтео дозволити онаку војену организацију, којој је једина циљ обрана државе и државних интереса, он је упео сву снагу, да војска буде удешена: прво и прво као обрана његове личности, а тек у другом реду, да служи отаџбини. Оно прво је сад само по себи отпало. У Србији је сад такво стање, да се српска војска може организовати и удесити у јединој намери, да буде обрана државе и државних интереса. Према томе ће бити доста лако, да српска војска буде боља за обрану државе, но што беше до сад, а да мање кошта.

Но с друге стране је велико питање: дал ће с тим бити свршена ствар. Пита се: хоћел Србија смети у том сувише штедити? Јер нека је ма каква организација војске, (разумемо народне војске, јер о другој не треба да буде ни разговора) она ће коштати, мора коштати грдних новаца, ако Србија хоће да буде на Балкану оно, што треба. Србија мора имати на уму оно, што се око ње дешава; она не сме да буде изложена томе, да претрпи нову Сливницу, она треба да се постара за довољан број топова и свеколиког ратног прибора, јер је у свему томе заостала. Да чека до бољих времена не може, јер ко зна хоће ли догађаји чекати.

Велика уштеда на војсци према томе неће се моћи, ни смети данас учинити, нарочито баш првих година не, јер ће бити нужно, да се што пре доведе код војске све оно у ред, што не достаје, а тога је много.

Најглавније је, разуме се то, да се народу поврати оружје. Док је народ у Србији имао оружје, знао је с њим руковати, а од кад му га одузеше из страха од буне, он је ушао у рат с Бугарском и не познавајући пушке. У осталом нова генерација у Србији, дакле она, која треба да даде најбоље војнике за време рата, најмање се разуме у оружју. То треба поправити, а то се може поправити само тако, ако се народу поврате пушке. Та ваљда сад тек не мисли нико тако владати, да ће се морати бојати од народног устанка.

Но кад је већ и о штедњи реч, ми мислимо, да ће се највећма моћи уштедети од упрошћења администрације. Треба тражити од чиновника, да буду вредни, тачни и савесни, а не тражити, да их буде што више. Не треба их употребити, да буду кортеши владини, а остало да им је девета брига. Чиновништво је у Србији последњих година већу половину времена употребило на кортешовање, а данас су прилике, да тога неће бити. У осталом данас је министарство финанција у Србији у рукама опробана и веома даровита човека у том послу, а ако радикална влада буде верна своме програму, те буде што већу пажњу поклањала народној привреди и радиности, онда ће доста брзо моћи, да поправи финансијско стање земље, а да не мора сувише штедити на војсци.

Ситуација у Србији.

(Извештај нарочитог извештача „Заставе.“)

Београд 26. фебруара.

Јавио сам вам већ брзојавом, да је састављена нова, чисто радикална влада. То вас јамачно није зачудило, јер то је био једини излаз кризе прошлих дана. Вест о саставу радикалне владе обрадовао је сваког правог пријатеља ове земље. У унутрашњости се весели радикални народ, а и сама престоница, као да је данула душом. За видљиви знак колики је и какав је утисак учинила та вест у Србији и ван ње, нека послуже оних хиљаду брзојавних честитака, који су влади стигли из свих крајева Србије, па и из иностранства, од пријатеља српског народа. Штампа у Србији поздравила је врло радосно нову владу. Апстрахујући листове, који се уређују у радикалном правцу, упада у очи да и противнички листови гледају у доласку радикалне владе предзнак бољег државног живота и сретније будућности. Да се долазак радикалне владе оснива на сасвим уставном темељу и да је оправдан у сваком погледу, то није оспорио ни један овдашњи лист. С једне стране сам тај факт, а с друге стране она радост с којом је нова влада поздрављена у Србији, даје радикалној влади могућности, да свесна свога задатка, заведе у овој многопаћеној земљи ред и поведе је напретку.

Тај ће посао бити врло тежак и наилазиће на велике сметње. Финансијско питање је прва и највећа сметња. Чеда, са својим познатим немаром и нередовним вођењем финансијских послова, замрсио је опет клупче српских финансија, које ће дуго морати размрсивати и рука нашег првог финансиста — Др. Вујића. Осим тога је Чеда оставио сасвим — празне касе. Он је у последње време пензионисао, унапредио и понамештао толико чиновника, да је буџет са огромном свотом прекорачен и да је земља тиме јако оптерећена. Колика је само ту разлика између Чединих финансија и Вујићевих. Кад је оно лане радикална влада сишла са управе земаљских послова, оставила је у касама угледну количину готова новца, а сад нема ни пребијена гроша. — Но верујући у снагу оне владе, која има уза се цео народ, ми се не само надамо, већ верујемо, да ће радикална влада све те препреке отклонити и Србију ојачати и изнутра и с поља, а помоћу штедње у свима гранама државне управе.

*

Што се тиче промене на престолу могу вас уверити, да је она у целој Србији изазвала изненађење и — веселе. Сва се Србија радује и слави новог краља Александра I.

Војене власти најмање су се надале промени престола. Тако се и догодило, да су многи војени команданти, не поверовав у прве телеграме, по неколико пута питали у Београду, да ли је то збиља истина. Полицијске власти дуго нису могле доћи к себи, па дуго нису хтели да објављују промену. То им је изгледало и неверовато и — немогуће.

Опште је мишљење да је краљ Милан зато отступио, што је дотеран до дувара. По старом није могао даље, а друкчије није хтео, па му је остала још само — оставка.

„Дошло је време, да се даље не може као до сад, и ја — идем“ . . .

Тако се изразио краљ Милан ово дана и ми немамо узрока, да у његове речи неповерујемо. Ако је икад истину рекао, сад баш јесте. Иначе је он сад потпуно задовољан, па и — весео. Вели, како му годи, што је сву Европу — изненадио, а годи му и овакав мир. За који дан поће на пут и то у лов. Куда још није извесно, али биће да ће гроф Таковски (то му је сад име) ловити по шпанским и португалским шумама, такав се бар план прави у конаку. После лова ићи ће у Јерусалим, да се поклони гробу Христову, а оданде ће у Кавказ.

Краљ Александар остаје у Београду, један од краљевских намесника биће крај њега. Нови краљ држи се врло добро, много је веселији него пређе. Из унутрашњости стижу новом краљу безброј честитака, што сведочи о симпатијама Србије према новом владару. Краљ Александар био је на парастосу погинулих бораца у прошлим ратовима, а присуствовао је и заклетви војске. До сад је већ сва војска у Србији положила заклетву новом владару.

У Бугарској је учинио глас о промени на српском престолу, необичан утисак. Народ ликује а Кобурговци се покуњише, јер изгубише јак ослонац. Тврде, да је Кобург сасвим клонуо. Од неколико дана виђају се овде многи Бугари, (међу њима Зах. Стојанов) а очекује се и — Драган Цанков.

Србо.

Политички преглед.

Народности у угарском сабору. У седници угарског сабора од суботе при расправи о §. 25. обранбеног закона говорио је заступник К. Етвеш. Међу осталим рекао је овај заступник и то, како би влада требала више да се обазире на опозицију, а не да се ни мало не осврће на њу, јер иза ње стоји један велики део народа. Заступник Тали упао је у том у реч Етвешу са речима: Јесте, велики део народа стоји за нама. Њих су (владине посланике) бирали Румуни и Словаци, а ни су бирали Мађари. Председник је на то опоменуо Талија. Рекао му је, да не прави разлике између Румуна, Словака и Мађара, јер у Угарској бирају угарски грађани у Дебрецину као и на сваком другом месту. На то је опет Тали упао у реч: Да, има народности; само среће, да их нема! Заступник Тали има право. Владина је странка састављена већином из немађарских крајева. Али, ко је томе крив? И влада, која употребљава све и сва у немађарским срезовима приликом избора, и Тали са његовим другови-

---

ЛИСТАК.

РУСКИ ПУТНИЦИ У ЈЕРУСАЛИМ.

Највећи пароброд руског друштва за пловидбу и трговину „Русија“ спремао се на свој обични пут, подржавајући везу између Одесе, Цариграда, Грчке и Александрије. Пароброд „Русија“ познат је на далеко, не само због своје велике брзине и удобности за путнике, него као и јунак у боју. За време последњег рата између Русије и Турске, играла је „Русија“ велику улогу, пловила је под војничком заставом, допирала у братњи „Вести“ и „Владимира“ до Босфора и дунавског ушћа пратећи турску флоту, која је по првом мору под Хобарт-пашом арстарила. „Русија“ и „Вести“ пошло је за руком, да ухвате и у Севастопољ допрате турски транспортни пароброд „Мерсину“ и на њему уз равни прибор и 1000 турских војника, који су из Цариграда послати, да појачају гарнизон у Батуму, и одупру се руском генералу Србину (родом из Лике) Јови Овлопићу. „Русију“ су поштовали Турци, а сад им је још боље позната, јер ју сваки 14 дана редовно под Цариградом виђају.

„Русија“ преноси сваког свог пута најмање 15—20.000 метричких центи разне робе за Цариград, Грчку и Мисир. На њој се шаље сваког пута из Цариград и Александрију 250 до 300 волова, неколико стотина оваца, на хиљаде перната животиња и увек има од 200—500 путника поштујуће руских поклоника, који у света места и на Свету Гору, на поклон путују.

И ја сам путовао с истим паробродом у Грчку. Кад човек на тај пароброд ступи, то му се у први мах чини, да је на неком великом вашару, а не на путничкој лађи. На крову пароброда, стоје повезани у два реда волови, а у једном крају налази се у једној прегради неколико стотина оваца, међу којима има неколико коза и јарца. Козе и јарце узимају због тога, да код утоваривања и истоваривања оваца напред иду јер је мучно стице на тесну ћуприју, која је с брега на пароброд намештена, наслонити, а козе су смелије, па и овце за њима иду.

„Русија“ удешена је за превоз поклоника и опредељен је један велики хамбар, као и поврвева места на крову пароброда, где се богомољци од више, и олује сместити и доста комотно путовати могу. Сваке године путује из Русије у Палестину и на Свету Гору најмање 15.000 поклоника, и „палестинско друштво“ има с руским паробродским друштвом засебни уговор, што се цене, и превоза богомољаца тиче. Сваки богомољац обвезан је, да у Одеси плати свој пут до Јафе и обратно, а без тога да исплати опредељену суму новца, најмање 60 рубља за друге трошкове и како неби руској влади и конзулству у оним крајевима на терет пао. Сваки богомољац зна то врло добро и сваки се спреми. „Палестинско друштво“ побрине му се за путни лист, визу турског конзула и за све остало што поклонику треба, те сваки путује безбрижно. Капетани пароброда имају од владе наредбу, да поклоницима у свему на руци буду и да њихово религиозно чувство неповреде.

Већ је први знак дат, и звонце је огласило, да ће се пароброд кренути. На други знак морају сви они с пароброда одлазити, који нису путници. Калуђери који су из разних манастира и подворја богомољце на пароброд допратили, предали су полицији пасоше поклоника и полиција прозивље једног по једног и уручује им њихове путнице. Све се свршило и пароброд се већ креће. Један калуђер благосиља богомољце и они сви гологлави врсте се и певају неку црквену песму, опраштају се с калуђерима и члановима „палестинског друштва.“

Већ смо се далеко од брега одмакли и Одеса губила се из вида, али су богомољци још увек читали и богу се молили, док најпосле није и ноћ наступила и сваки се извукао да спава. Време је било лепо, а ноћ видна и месечина, па смо до неко доба на пароброду остали. На пароброду у I. класи има клавир, и један Немац свирао је неколико пута свој „Wacht am Rhein“, а кад је он свршио, то је један Рус одсвирао „Боже царја храни“ и „Марсељеву“. Сваки се досетио, да је Рус одвратио Немцу и хтео му рећи, како ће „Боже царја храни“ и „Марсељева“ код прве згодне прилике поклопити „Wacht am Rhein“.

Кад смо се приближавали Босфору и Цариграду. Богомољци су певали црквене песме, а на хиљаде петала кукурикало је, као што се чуло блејање оваца и по неки глас волова. И животиња осетила је, да смо близу краја.

Већ смо били под Цариградом и на пароброд дошло је на стотине разног света, возара, агената из разних гостионица, комисионара, полицаја, шпијуна. Дошло је и неколико руских калуђера из руских цариградских манастира, да богомољцима услужни буду и да их избаве од разни људи, који би их обманули. Пароброд остаје од јутра до мрака под Цариградом. Многи путници који нису у Цариграду били, употребе ту прилику и обиђу Цариград. Богомољци не пропусте а да не отиду до Аја-Софије и онамо се богу помоле, да се на тој некадашњој православној богомољи опет успостави часни крст.

„Русија“ се у опредељено време креће. Сви путници били су на пароброду, а придошло је нових путника, понајвише Грка који у Грчку и Мисир путују.

За видела прошли смо покрај светог Стевана, где су Руси с Турцима мир уговарали.

ма, који немају ни очију ни ушију за разна насиља, која се чине по немађарским изборним срезовима приликом избора. Или зар Тали мисли, да народности не осећају сав терет, што влада има већине своје, само зато, што може да са ради с њима приликом избора што се хоће?! Али нека зна и он и другови његови, да докле се буду тако понашали према народностима неће ни ове ништа да знају о њима. Неће оне ни са Талијом, него ће трпети зло, са кога оне нису криве, а неће боме да навлаче друго зло саме т. ј. да раде за Талију и његове присне.

Министарска криза у Италији прешла је тиме, што су из старог министарства испали министри: Грималди, Перци и Сарако, и на њихово место дошла друга три човека: Сејемит-Дода за министра финанција, Ђиолит за министра државних добара и Финали за министра грађевина. Криспи је морао попустити, да се може одржати. Он је изишао са новим програмом. По том програму он се враћа са свим левици, окануо се главних предлога у ствари порезе и хоће да заведе највећу штедњу, нарочито у погледу железница и политике у Африци; за тим да ће ублажити економску кризу закључивањем нових трговачких уговора. Најпосле у ствари спољашње политике Криспи се решио, да Италија, истина, остане у савезу са Немачком и Аустро-Угарском, али да се и присни одношаји одржавају са Француском. — Питање је, хоће ли то само бити.

ДОПИСИ.

Чалма, 20. фебруара. (Свештеник Е. Ковиљац.) Ми Чалманци не само да не натежемо са нашим свештеником, него просто не знамо куда ћемо и шта ћемо од његових чуда и покора. Просто је већ догрдио целом селу.

Одмах, чим је дошао у Чалму, почео је он зло да ради, па на томе је остало све до данас. Због њега смо дочекали, да нам је пре неколико година порезни надзорник црквену благајну обио ради порезног дуга, који је остао још год. 1870, а који је дуг требао споменуте године наш (не било га) свештеник платити. То је овако било. Кад је умр'о стари наш попа год. 1870. с пролећа, остало је 4 ланца парохијске сесије житом посејана. Ту је земљу имао В. Костић на поле, те кад умре стари попа, пристаде он да плати 80 фор. порезна дуга, па да може пожњети и ону другу половину. Но у то се умеша садањи свештеник те изради, да она друга половина њему припадне, а он се обеже да ће споменутих 80 фор. платити. Али он тај новац није тада уплатио. Године међу тим пролазиле и од 80 фор. постало неколико стотина форината. Порезно звање поче тражити тај новац. Црквена општина била је у свом праву и није хтела да плати, пошто се свештеник Ковиљац на то обвезао, али овај не хтеде ништа о томе да зна. Умео је тако читаву ствар заплести, да је порезни надзорник тражио само из црквене благајне новаца, а кад се председник томе поче одупирати, доведе он ковача, да обије благајну, те тако да се намири државни дуг. У благајни није било новаца, али је било књижица од улога црквених новаца у митровачкој штедионици. Порезни надзорник узеде те књижице, но председник препречи, да може по њима новаца из штедионице извадити.

Но на томе није остало. Наш свештеник није дотле мировао, док није нашу тада сложну црквену општину поделио у два противничка табора. Кад је то постигао, онда му је већ лако било. Год. 1885. сазове се црквена скупштина, на којој се скупштинари ужасно међу собом заваде, а он то употреби у своју корист, зграби записник, па га после са својим присталицама удеси и састави онако, како је он хтео и како је њему и прилог ишло.

Наш свештеник не само да је унео неслогу у нашу црквену општину и омразио људе међусобно, него је и нашу црквену благајну оштетио: израдио је, да се речени порезни дуг, који је лежао на парохијској сесији, пренео на црквену земљу, коју је наша црквена општина набавила тек после, кад је онај дуг већ стојао на сесији. Тако имамо сада на црквеној земљи порезна дуга више стотина форината, покрај свега, што је општина редовно порезу на ту земљу плаћала.

Сад да вам прикажем нашег свештеника као чудо од свештеника. Он, до душе, придикује у цркви кад-и-када, али никад не придикује да свету протумачи еванђеље, које се онда чита и да нам каже значај празника, кога онда имамо. Тако је једном држао придику на нову годину. Отишао је са свим на десето том приликом, говорећи свету, како је Христос бичем истерао трговце из цркве. — „Тако ћу и ја вас — завршио је наш свештеник, (иначе позват под именом: поп-Ђена) — ако нећете онако, како ја хоћу". При томе је неколико пута лупнуо песницом по јеванђељу.

Дотле је дотерао већ поп-Ђена, да се свет почео отпаћивати од цркве. То да боме није добро. Него наш се свет и освестио већ. Данас поп-Ђена нема никога у за се; сви су га оставили. Свет се прибрао и сад су наши људи опет сложни. То је мало доцкан, јер наша црквена општина претрпела је доста штете за време, док су поп-Ђену и неки наши људи помагали у аговању и пашовању, али сад се можемо надати, да ће се на боље окренути. Умр'о је Герман, те мислимо, да неће сад поп-Ђена моћи и даље терати своје ћефове; ваља да ће се сад и њему наћи суђаје.

Вести из места и са стране.

Митрополит Михајло. Београдски листови јављају, да ће се и митрополиту Михајлу дозволити повратак у Србију.

Новоизабрани новосадски парох (за Ченеј), г. Зарија Станковић, примио је већ своју парохију и прошле недеље увео га је почасни протопрезвитер г. П. Балта у цркву. Ченејци су дочекали свог новог свештеника са звонима и прангијама. Црква је била дупком пуна. Било је и гостију из Новог Сада, а један део певача певачког друштва, појало је при служби, по свршетку службе представио је почасни протопрезвитер народу новог свештеника са врло згодним и умесним речима. Поп Зарија је за тим нагласио, да он хоће да буде свом народу добар пастир, хоће да му буде учитељ и пријатељ у свакој невољи хоће да ради на очувању наше лепе српске православне вере, хоће да гледа, да му парохија и материјално напредује. За тим је набројао: шта он тражи од својих парохијана, јер он сам не може све учинити. Оба говора су са живео пропраћени. Кад је поп Зарија свршио свој говор, по старом обичају, подигоше га три најстарија парохијала триред у вис. Цео акт примања парохије био је врло сјајан и од врло доброг утиска. Наши салашани се надају да ће поп Зарија заиста одржати што је обећао, а јако их је обрадовало, кад чуше из уста свог новог свештеника, да он хоће стално да живи на Клиси, у средини својих парохијана, а не у вароши. — Други ново-изабрани парох новосадски код „Николајевске цркве," г. Божидар Поповић, доћи ће, како смо извештени, такође скоро у Нови Сад.

Емилијан Радић примљен је опет у српску хијерархију, биће професор и ректор богословије и добиће нуз то управу најбогатијег манастира Крушедола. Будимпештанске новине јављају бар, да је све то свршена ствар, јер се већина епископа сагласила с тим. Дознајемо да је епископ Нектарије рекао: „Ако канони немају ништ против њега, немам ни ја". Епископ Стојковић је рекао: Млад је, може се потравити; не треба бити строг". Епископ Василијан је био такође за. А епископи Живковић и Бранковић беху против. У колико је та вест истинита видећемо.

Казна или каштига? Пишу нам из румског котара: „Овде код нас од како је био г. Ђурић поджупан сремски на истрази у добриначкој афери, све се чешће проноси вест да ће г. Тоша Ђорђевић предстојник котара румског место казне бити у звању унапређен за поджупана. Но не каже се где! Ми с наше стране на ову вест не знамо ни сами шта да кажемо, с једне стране радујемо се да се та вест обистини, што би се тим путем ми опростили тог чудног човека, — те би мало данули душом, те се може бити јаким напорима опоравили ма и за дуже време. С друге пак стране, кад представимо себи какви смо ми мука и искушења претатили за време његовог управљања, из дна душе сажаљевамо народ оне жупаније где г. Тоша Ђорђевић седне на поджупанску столицу. Он и као котарски предстојник није бирао средства кад хоће што да изведе, особито што иде у прилог његовим покровитељима а као поджупан разбираће још мање, он ће притиснути и подучити кот. предстојнике као што је њега подучавао Буде Будисављевић па ко вели: кад је Буде могао од поджупана дотерати до изгледа на зем. вл. одсечног шефа. Зашто ко и он не би тим истим путем пошао — па валда му неће лоше бити. А теби народе како било — јер по његовим речима народ и није ништа друго до стока без репа! Добриначка афера још није приведена крају, свако са нестрпљењем очекује која ће страна превагнути правда или обест!"

200-годишњица ослобођења Врлике од Турака била је 14. фебруара. У очи свечаности дошло је гостију из Сиња са глазбом „Сињска Вила." Зором прошла је глазба по свом месту, ударајући „Напреј" и „Радо иде Србин у војнике." Јутром је киша покварила весеље, али ипак одушевљење је све исправило, а од подне је синуло лепо време, кад је био прелазак из старе у нову општину. Упутила се поворка, којој је на челу био један горштак у поносном народном оделу са заставом, а за њим два и два општински већници, сеоски главари, музика, на и општинско управитељство. Начелник Кулишић држао је пред општином говор о великој пригоди, који је пропраћен био одушевљењем и клицањем сакупљеног народа. После био је свечан обед, откриће спомен плоче и весеље без краја. У вече осветљење вароши, ударање глазбе и настанак весеља, које је трајало сву ноћ до зоре. Стара „Градина" била је сва у пламену.

Трговина.

= **Нови Сад**, 27. фебруара. (11. марта.) Време отоплило; рано пролетно доба наступило. Сунце сија а, спекулација се покренула те је посао са производи покренуо у напред. На производе у наших вртара-бостанџија налази се већ по неколико страних купаца и цене су свакој роби прилично доста повољне.

На житарским пијацама се одржала досадања цена рани и на оним горњим и овамо нашим доњим пијацама житарским. У исто доба је у Берлину на житарској берзи обављена цена шеници но, та промена није у нас донела које знатније промене.

Данас је у нас цена шеници новосадској, шајкашкој и шеници из остале наше околине из Бачке 6 ф. 80—6 90 и до 7 ф. Наполица 5 ф. 80 н. Јечам 4 ф. 60—70 н. Зоб 4 ф. 90—5 ф. Кукуруз 3 ф. 90—4 ф. 20 н. Све од 100 кгр.

На осталим пијацама нема што веће и важније промене.

Међутим донећемо идућих дана већи и шири обавештај са европских пијаца а у првој линији трговину са нашом монархијом.

*

Течај златног и сребрног новца на пешт. берзи од 27. фебруара.

4% угарска златна рента	— — —	101·25
5% „ папирна „	— — —	94·05
Дукати	— — — — — —	5·65
Наполеондори (20 франака)	— — —	9·60
Немачке рајх. марке	— — — —	59·56

Најновије вести.

— Са Цетиња јављају, да је онде на дан, кад је стигла вест о оставци краља Милана а ступања на престо краља Александра, била у саборној цркви свечана служба а сутра-дан после тога свечан ручак код кнеза Николе. У вече биле су многе куће осветљене.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ".

(Стигли 27. фебруара у вече).

Београд 27. фебруара. Пашићева амнестија данас потписана.

Будимпешта. Вест, коју су неке мађарске новине донеле, да ће Аустро-Угарска окупирати Србију, није истинита. (Ову вест, заиста, није било нужно побијати. Пр. уред)

Београд. Краљ Милан отићи ће идуће недеље из Србије. На путу свом свратиће у Будимпешту, а, може бити, и у Беч. Краљица Наталија неће пре доћи у Београд, док Милан не оде. Састанак краља Александра са матером биће на угарском земљишту; по свој прилици у Новом Саду.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Изашла је II. свеска „Народног Пријатеља":

ДРЖАВА И НАРОДНО ЗДРАВЉЕ.

Написао

ПАЈА МАНДРОВИЋ.

„Народни Пријатељ" излазиће од сада редовно (4 свеске годишње), па ће се надокнадити и оне свеске, које се лане закасниле због познатих неприлика.

Како смо вероватно на прагу српског народно-црквеног сабора, а како се ближи и петстогодишњица видовданска, то ће идућег месеца изаћи узастопце две свеске „Народног Пријатеља", које ће расправљати питање наше автономије и косовску битку. Претплата на 4 свеске стаје 1 фор.

Средишни одбор целокупне срп. нар. слободоумне странке се нада, да ће имућнији чланови странке претплатити се на више књижица, те ће онај сувишак поклонити сиромашним члановима странке. Тим средишни одбор има на уму, да се „Народни Пријатељ" што већма распростре по народу, а и то, да буде што већи приход, која ће се употребити на просветне, добротворне и економске потребе.

Претплата на 4 свеске стаје 1 фор. Цена појединој свесци 30 новч.

Новци и претплата шаљу се на благајника одборског Ј. Т. Чавића у Новом Саду.

Уреднички одбор „Народног Пријатеља."

✝

Са неизмерном тугом и болом у души, јављамо свима сродницима, пријатељима и познаницима, да је наш нигда незаборављени брат, девер, стриц, ујак и шурак

БОГОЉУБ ПАНАЈОТОВИЋ

дана 24. фебруара 1889. после кратког али тешког боловања у својој 26. години преселио се у вечност.

Тело милог нам покојника опојано је и у породичну гробницу положено на опћем гробљу.

У Руми 25. фебруара (9. марта) 1889.

Браћа и сестре: Јоца, Пера, Мирон, Маша, Санда, Милица. Од стрица: Пера и Катарина. Зетови и снаје: Милан Јовановић трг. из Митровице, Коломан Рицофи кр. мерник у Осеку, Анка, Бојана, Мара. Синовци и нећаци: Васа, Светозар, Мара, Љуба, Добрила, Милан, Меланија Панајотовић. Никола, Минка, Мукица, Ервин Рицофи.

Јавна захвала.

Потписана породица смрћу свога брата, девера и стрица Богољуба Панајотовића до дна душе ожалошћени и уцвељени овим се топло захваљујемо свима, који указаше своје саучешће, доброту и љубав према милом нам покојнику а тиме свима нама у неколико неизмерну тугу и жалост одлакшаше и ублажише.

Нарочито се захваљујемо: пречасном православном свештенству и српском учитељству; гг. чиновницима: котарским, судским, магистратским и штедионичким; срп. црк. певачком друштву; срп. зан. задрузи; члановима касине; и свом грађанству без разлике вере и сталежа како из места тако и са стране; нека је хвала његовим и нашим пријатељима који му његове земне остатке до вечне куће однеше; гђици Вукосави Михајловић нек је по на особ хвала што му однесе до ладна гроба венац као знак младости а и њеним супратиоцима гг. Сави Крстићу и С. Вујићу.

Особна хвала нека је породици г. Младена Стојковића начелника из Јаска и његовом искреном и верном другару од детињства г. арту права Милошу Николајевићу који му у знак неизмерне љубави и последњег опроштаја и видљивим знаком показаше положивши му венце на самртнички одар.

Овим нека је још једном свима изречена јавно од наше стране топла захвала и признање.

У Руми 26. фебруара 1889.

Породица Панајотовић.

✝

Јован Малетић као отац, Даринка Малетић рођ. Николић као мати, Марија Малетић као сестра, Јосиф Мак мл. кр. подответник као вереник, уд. Марија Буковала као мајка, др. Антун Капић као тетак и Ана Капић рођ. Малетић с тужним срцем јављају свима сродницима, пријатељима и познаницима тужну вест, да им се никад незаборављена кћи, сестра, вереница, унука и относно нећака

ЈЕЛЕНА МАЛЕТИЋ,

дана 22. фебруара (6. марта) 1889. год. у 7 сати у јутру, после кратког боловања у 18-ој години живота свога у вечност преселила.

Земни остатци мале покојнице предати су 23. фебруара (7. марта) 1889. год. у 3 сахата по подне матери земљи.

Уједно сматрају горе писани за своју дужност, да овим путем изразе своју топлу захвалност пречасном свештенству из места и околине, месном официрском и чиновничком кору, местном српском певачком и ватрогасном друштву, занатлијској корпорацији, сродницима и пријатељима и свему осталом т.-бечејско-фриђевском као и страном грађанству, што су милу покојницу до вечне јој куће испратили, и тиме ојађеној родбини превелику тугу ублажили.

У Турском Бечеју 24. фебруара 1889.

Руски поклонници отпевали су неку свету песму, крстили су се и благодарили богу на успеху руског оружја.

Време је било лепо, а море мирно без и најмањег таласа. Већ пред зору ушли смо из мраморног мора у Дарданеле, где се мора сваки пароброд заустави и турској полицији и команди своје артије показати. На пароброд дошао је руски конзул Југовић родом Дубровчанин, ког је отац у Цариграду руски агент друштва за пловидбу, као и капетан руског пристаниа. Он је дошао да види, да ли богомољцима нешто треба, и т. д.

Операција у Дарданелима свршила се врло брзо, јер смо онде једва један сахат постојали. Нешто робе избачено је на брег, а нешто је примљено, и пошли смо даље. Већ смо били у великом мору, а спрам нас виделе су се македонске горе и Света Гора. Богомољци искупили су се сви на кров пароброда и скоро сваки имао је књигу у рукама, и на глас су читали разне молитве. Неки су метанисали, крстили се и богу се молили. То је све донде трајало, док се виђала Света Гора.

Ја сам отишао међу богомољце. Сви су они били сељаци и изслужени војници, али и разборити људи, с којима се могло разговарати. Питао сам их: камо путују? Они ми одговорише: путујемо на поклон гробу Христову у Јерусалим, где ћемо ако бог да прославити воскресеније Христово!

Међу богомољцима било је неколико жена сељакуша: старица и младих. И оне су ишле на поклон у Јерусалим. Ја нехтедох питати жене, да ли су удате или нису, и како оне путују: да ли саме или у пратњи својих мужева и други рођака, док ми једна старица отпоче причати, како оне иду у Јерусалим и на друга света места, да се Христову гробу поклоне и драгог бога, свака у својој невољи моле. Како сам после дознао, било је онде жена, које нису имале деце, па су ишле у света места, да се богу моле, како би имале од срца порода, и да им се племе не утаре. Оне старе жене биле су мајке, или родице оних младих жена, које су с њима биле.

Руски путници за Јерусалим знају готово на изус свето писмо, и све важне догађаје, који су се после Христа на религиозном пољу догађали, као што сваки знаде, како су Руси хришћанску православну веру примили и развијали се. Многи су ми причали које шта из живота светог српског Саве, јер су руски светогорски калуђери много писали о животу светог Саве и других српских светитеља и српских владара, који су на Свету Гору долазили и покалуђерили се, као отац светог Саве, свети Симеон, краљ Мулутин и други.

Стигли смо у Грчку, где сам ја остао, а „Русија" одвезла је богомољце у Александрију, где ће се на други руски пароброд преместити, који ће их у Јафу довести, а одонуд ће сувопутно у Јерусалим путовати. Свуда на путу, као и у Јерусалиму имају Руси куће и гостионице за своје богомољце. П. У—ц.

Власник и издавалац Милица Томић рођ. Милетић. Одговорни уредник Јаша Томић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.